

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	F. Booij	Datum	20 februari 2018
Doorkiesnummer	030 – 28 62691	Ons kenmerk	5131607
E-mail	f.booij@utrecht.nl	Onderwerp	Maatschappelijke Kosten Baten Analyse en zeven sectoranalyses
Bijlage(n)	8		Cultuur
Uw kenmerk		Beleidsveld	Cultuur
Uw brief van			

Geachte leden van de raad,

In juli 2017 stuurden wij u de raadsbrief 'Route naar een nieuwe cultuurnota' (kenmerk 4602712). In deze brief wordt op hoofdlijnen geschetst welke stappen worden gezet in de richting van een nieuwe cultuurnotaperiode 2021–2024. Als onderdeel van dit proces hebben wij u toegezegd om u in het voorjaar van 2018 de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) en sectoranalyses toe te sturen.

Dit sluit aan bij Motie 190/2017, die is aangenomen bij de behandeling van de programmabegroting 2017. In deze motie spreekt uw raad de wens uit dat het Utrechtse cultuurnotabeleid beter aansluit bij de vernieuwingen en de dynamiek in het landelijk cultuurbeleid. De motie geeft aan dat daar een verantwoordings- en sturingsstelsel bij hoort waarbinnen ruimte is voor o.a. een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) en sectoranalyses.

Ook de commissie Van Dockum, die een advies heeft uitgebracht over de aanvragen voor de huidige Cultuurnotaperiode 2017–2020, deed in haar adviesrapport deze aanbeveling. Immers, de MKBA en sectoranalyses faciliteren een integrale en gedegen afweging van toekomstige plannen. Ook biedt het de gemeente een basis voor het scherper formuleren van de gewenste ontwikkelingen, het in kaart brengen van de impact van beleid en de bijbehorende afwegingen over de inzet van de gemeentelijke middelen die beschikbaar zijn voor Cultuur.

De afgelopen maanden is de culturele sector in Utrecht grondig en in de volle breedte geanalyseerd. Hierbij sturen wij u een bundeling van één MKBA en zeven sectoranalyses. U vindt deze rapporten in de bijlage. De rapportages kwamen mede tot stand dankzij de actieve deelname van alle betrokken partijen aan een groot aantal rondetafelgesprekken, interviews en andere bijeenkomsten. Al eerder (in mei 2017) ontving u van ons de sectoranalyse van de sector film- en beeldcultuur en het rapport van Bureau Buiten over de creatieve industrie. Voor de volledigheid zijn deze rapporten wel weer als bijlage bij deze brief gevoegd. In april 2018 ontvangt u naar verwachting de laatste sectoranalyse, die gaat over cultuureducatie.

Op de volgende pagina's geven wij u ter informatie een korte schets van de opbrengst van de MKBA en sectoranalyses. Wij nemen de rapporten en de daarin opgenomen conclusies en aanbevelingen van de

Burgemeester en Wethouders

Datum 20 februari 2018

Ons kenmerk 5131607

onderzoekers voor kennisgeving aan. Zoals geschetst in de raadsbrief over de route naar een nieuwe cultuurnota vormen de rapporten belangrijke bouwstenen voor de 'Uitgangspuntennotitie Cultuurnota 2021 - 2024' die wij in het voorjaar van 2019 aan de raad voorleggen. Deze uitgangspuntennotitie biedt het kader voor (en is het vertrekpunt van) de nieuwe cultuurnotaperiode. Een overkoepelende gemeentelijke visie maakt in 2019 onderdeel uit van deze nota.

Het komende jaar zal worden benut om in de stad met de raad, het culturele veld en alle aanpalende sectoren en samenwerkingspartners tot een breed gesprek voor de uitwerking van deze notitie te komen.

We vertrouwen er op u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Datum 20 februari 2018
Ons kenmerk 5131607

Overkoepelend beeld uit MKBA en sectoranalyses Cultuur

Hieronder geven wij u een korte schets van de opbrengst van de MKBA en de sectoranalyses. Daarbij gaan wij met name in op een aantal overkoepelende thema's en sector-overstijgende aandachtspunten die de onderzoekers benoemen.

Cultuur in relatie tot de groei van de stad

Zowel de MKBA als de sectoranalyses gaan in op de sterke relatie tussen cultuur en de groei van de stad. Utrecht verwacht voor de komende jaren een groei in inwoneraantal van ca. 25%. Deze toenemende verstedelijking biedt kansen. Zo brengt het een grote diversiteit aan mensen, organisaties en ideeën in onze stad samen. Maar de (groeierende) stad heeft ook te maken met uitdagingen op het vlak van leefbaarheid; toenemende verdichting van de stad en diverse maatschappelijke opgaven. Kunst en cultuur leveren een belangrijke bijdrage bij het vinden van oplossingen voor deze opgaven. Zij verbinden bevolkingsgroepen; dragen bij aan identiteitsvorming van onze inwoners; geven een impuls aan de stedelijke ontwikkeling; en dragen in belangrijke mate bij aan de aantrekkingskracht van onze steden voor inwoners, bezoekers en bedrijven.

De maatschappelijke kosten en baten van cultuur in Utrecht

De MKBA schetst dat het culturele aanbod in Utrecht (naast de beschikbaarheid van werk, de natuurlijke ligging, de universiteit en de historische binnenstad) één van de vijf fundamenteën onder de aantrekkingskracht van de stad is. Het zorgt er mede voor dat Utrecht op de tweede plek staat van de ranglijst van meest aantrekkelijke steden van Nederland. Bovendien is de aantrekkingskracht van Utrecht in relatie tot alle andere Nederlandse steden de laatste tien jaar het meest verbeterd. Uit het onderzoek komt naar voren dat de maatschappelijke baten van het culturele aanbod voor de stad Utrecht in 2016 groter waren dan de kosten voor de gemeente. Hiermee sluit het aan bij de eerdere analyse van Atlas voor Gemeenten (1^e fase MKBA) die eveneens constateerde dat de toegevoegde waarde van cultuur hoger ligt dan het door de gemeente geïnvesteerde bedrag¹.

Zeven sectoranalyses, een breed overzicht

De zeven sectoranalyses bieden een breed overzicht van de huidige stand van zaken in de culturele sector van Utrecht. Daarnaast maken ze de ambities van de sectoren inzichtelijk (inhoudelijk en financieel). Samen bevestigen de analyses op een aantal punten het positieve beeld van de adviescommissie Cultuurnota 2017–2020 (de commissie Van Dockum). De culturele sector in Utrecht kenmerkt zich door een hoge kwaliteit. Er is een groot aantal instellingen in de stad van een internationaal niveau. Ook de verscheidenheid in het aanbod van de instellingen is groot. Sommige sectoren zijn qua omvang beperkt, zoals de sectoren beeldende kunst en letteren. Naast een sterke professionele sector, heeft de stad ook een groot en sterk ontwikkeld amateurkunstveld.

De onderzoekers benoemen ook een aantal aandachtspunten. Zo bepleiten zij om aandacht te besteden aan een aantal sectoroverstijgende vraagstukken:

– Diversiteit: Over de volledige linie is aandacht nodig voor de diversiteit wat betreft het publieksbereik van de culturele sector. Het gaat er daarbij niet alleen om dat iedereen in Utrecht zich thuis voelt en herkent in het culturele aanbod van de stad. Het gaat er ook om dat iedereen kan meewerken aan en beslissen over het culturele aanbod in de stad. De wijkcultuurhuizen, maar ook onderwijsinstellingen, zijn een belangrijke schakel als het gaat om het bereiken van nieuwe doelgroepen.

---

¹ In mei 2017 ontving u het rapport "Cultuurkaart Utrecht", de eerste fase van de maatschappelijke kosten-baten analyse (MKBA) van de sector cultuur. Deze had betrekking op de museumsector en de podiumkunstensector.

Burgemeester en Wethouders

Datum 20 februari 2018
Ons kenmerk 5131607

- Ruimte voor makers: Over de gehele linie wijzen de onderzoekers op de kwetsbare (financiële) positie van kunstenaars en creatieve ondernemers. Zij pleiten voor meer mogelijkheden voor experiment, presentatiemogelijkheden en huisvesting. Daarbij wijzen de onderzoekers ook op de in 2017 gepresenteerde Fair Practice Code. Deze code biedt een kader om loon naar werk in de culturele en creatieve sector mogelijk te maken. Dat kader is nodig voor een gezonde en toekomstbestendige arbeidsmarkt en beroepspraktijk.
- Culturele Metropool: Utrecht heeft de ambitie een culturele metropool in ontwikkeling te zijn. Om deze ambitie te realiseren is het volgens de onderzoekers noodzakelijk een koppeling te leggen tussen de groei van de stad en het budget voor cultuur.
- Sector- en domein overstijgende aanpak: Er liggen nog veel onbenutte kansen om verbinding te leggen tussen de verschillende culturele sectoren én tussen de culturele sector en andere domeinen (zoals het maatschappelijke domein).
- Een meer gedifferentieerde subsidiesystematiek sluit beter aan bij de huidige praktijk van makers. Uit de sectoranalyses komt naar voren dat alleen projectsubsidies ontoereikend zijn om makers in de verschillende fasen van hun ontwikkeling te faciliteren.

Stedelijke regio Utrecht

Wat de rapporten tevens laten zien is dat de culturele sector mede van belang is voor de regio. Ook de regio maakt gebruik van het culturele aanbod in onze stad. Daarmee leveren de sectoranalyses nuttige informatie voor de verkenning die wij samen met de provincie Utrecht en gemeente Amersfoort starten en is vastgelegd in het Cultuurpact 208–2019 dat 14 februari jl is ondertekend (u bent hierover per raadsbrief geïnformeerd). De aanzet hiervan vormde ‘Cultuur voor stad, land en regio’ van de Raad voor Cultuur. In de verkenning van de Raad voor Cultuur pleit deze ervoor de stedelijke regio’s een centralere rol te geven in het landelijk cultuurbeleid. Zij daagt stedelijke regio’s uit om richting 2021 cultuurplannen te ontwikkelen die een overtuigende visie geven op het cultuurbeleid in de breedte en op de eigen identiteit en kracht van de regio in het bijzonder.

De sectoranalyses vormen een uitgangspunt om samen met het culturele veld in de regio te verkennen wat de kenmerken, omvang en reikwijdte is van het culturele ecosysteem binnen de stedelijke regio Utrecht.